

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE

zo 4. apríla 2014

týkajúce sa zníženia výskytu kadmia v potravinách

(Text s významom pre EHP)

(2014/193/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Nariadením Komisie (ES) č. 1881/2006 z 19. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách ⁽¹⁾, sa stanovujú maximálne hodnoty kadmia v celej škále potravín.
- (2) Vedecká skupina pre kontaminanty v potravinovom reťazci (ďalej len „skupina Contam“) Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority – ďalej len „EFSA“) prijala 30. januára 2009 stanovisko o kadmii v potravinách ⁽²⁾. Úrad EFSA v danom stanovisku stanovil nový prípustný týždenný príjem (tolerable weekly intake – TWI) – 2,5 µg/kg telesnej hmotnosti. Vo svojom vyhlásení k opätovnému posúdeniu prípustného týždenného príjmu kadmia, ktorý stanovila skupina Contam v roku 2009 (Re-assessment of the tolerable weekly intake for cadmium established by the Contam Panel in 2009 ⁽³⁾) zohľadnil nedávne posúdenie rizika, ktoré vykonal Spoločný výbor expertov FAO/WHO pre prídavné látky v potravinách (JECFA) ⁽⁴⁾, a potvrdil TWI vo výške 2,5 µg/kg telesnej hmotnosti.
- (3) Skupina Contam vo svojom vedeckom stanovisku dospela k záveru, že stredná hodnota vystavenia kadmii z potravín v európskych krajinách sa blíži alebo mierne presahuje TWI 2,5 µg/kg telesnej hmotnosti. Určité podskupiny populácie môžu dosahovať až dvojnásobok TWI. Ďalším záverom je, že hoci nepriaznivý vplyv na funkciu obličiek jednotlivcov vystavených týmto úrovňami nie je pravdepodobný, miera vystavenia populácie kadmii by sa mala znížiť.
- (4) Podľa vedeckého názoru skupiny Contam skupinami potravín, na ktoré pripadá najväčší podiel vystavenia kadmii z potravín, predovšetkým z dôvodu veľkej miery ich spotreby, sú: obilniny a výrobky z obilnín, zelenina, orechy a strukoviny, hľuzy obsahujúce škrob alebo zemiaky a mäso a mäsové výrobky. Najvyššie koncentrácie kadmia sa zistili v potravinových komoditách morské riasy, ryby a morské plody, čokoláda a potraviny určené na osobitné dietetické použitie, ako aj v hubách, olejninách a drobkoch.
- (5) Maximálne hodnoty kadmia v celej škále potravín vrátane obilnín, zeleniny, mäsa, rýb, morských plodov, drobkov a výživových doplnkov sa stanovili v roku 2001. Vzhľadom na nedávne závery EFSA sa zväzili nové maximálne hodnoty v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a čokoláde/výrobkoch z kaka a očakáva sa, že tieto hodnoty sa čoskoro prijímú.
- (6) Navyše Komisia na základe vedeckých stanovísk skupiny Contam ku kadmii takisto preskúmala možnosti zníženia niektorých platných maximálnych hodnôt kadmia v potravinách, ktoré najvýraznejšie spôsobujú vystavenie kadmii (napr. obilniny, zelenina, zemiaky).
- (7) Komisia sa domnieva, že okamžité zníženie maximálnych hodnôt by sa dalo dosiahnuť len s ťažkosťami. Výskyt kadmia v potravinách nie je rovnomerný, ale veľmi premenlivý v závislosti napríklad od zemepisnej polohy pestovateľskej oblasti (rozličné hodnoty prirodzene sa vyskytujúceho kadmia v pôde v dôsledku rôzneho rozloženia v zemskej kôre), od dostupnosti kadmia z pôdy (rozličná miera, v akej rastliny vstrebávajú kadmium v závislosti od pH pôdy a iných pôdnych zložiek), rozličných odrôd rastlín s rozličnými spôsobmi ukladania kadmia, ale takisto aj od antropogénnych faktorov, ako je napríklad poľnohospodárske využívanie čistiarenskeho kalu,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 364, 20.12.2006, s. 5.

⁽²⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) (2009) 980, 1-139.

⁽³⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) (2011) 9(2):1975.

⁽⁴⁾ Séria WHO 64 o prídavných látkach v potravinách, 73. stretnutie Spoločného výboru expertov FAO/WHO pre prídavné látky v potravinách (JECFA), Svetová zdravotnícka organizácia, Ženeva, 2011.

hnoja, fosfátových hnojív a iných faktorov. Pokiaľ ide o výskyt kadmia vo fosfátových hnojivách, Komisia sa tejto problematike venuje a uvedomuje si potrebu prijať opatrenia v súlade so svojou stratégiou znižovania kadmia a oxidu kademnatého prijatou v roku 2008 ⁽¹⁾.

- (8) Existujú však už viaceré metódy zmiernovania výskytu kadmia v potravinách, ale vyžaduje si čas, kým ich poľnohospodári a prevádzkovatelia potravinárskych podnikov začnú úplne využívať. V niektorých prípadoch je potrebné prispôsobiť existujúce metódy vzhľadom na plodinu a zemepisnú oblasť, kde sa majú použiť, a je potrebné lepšie o nich poľnohospodárov informovať a propagovať tieto metódy s cieľom dosiahnuť v stredno alebo dlhodobom časovom horizonte zníženie hodnôt kadmia v potravinách. Preto je vhodné, aby členské štáty prijali potrebné kroky a zabezpečili, aby sa o dostupných metódach zmiernovania poskytovali informácie poľnohospodárom a aby sa tieto metódy propagovali a začali sa využívať alebo sa naďalej využívali s cieľom znížiť hodnoty kadmia v potravinách. V prípade potreby by sa malo pokračovať vo výskume a preskúmaníach s cieľom objasniť nezodpovedané otázky o metódach zmiernovania.
- (9) Pokrok v dôsledku prijatých opatrení by sa mal pravidelne monitorovať a mali by sa o ňom podávať správy Komisii. Mali by sa zhromažďovať ďalšie údaje o výskyte kadmia a nahlasovať úradu EFSA, aby sa Komisii umožnilo do 31. decembra 2018 opätovne posúdiť situáciu a na základe toho rozhodnúť o ďalších primeraných opatreniach,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty by mali zaručiť, aby poľnohospodári a prevádzkovatelia potravinárskych podnikov postupne zavádzali a využívali dostupné metódy zmiernovania množstva kadmia v potravinách, predovšetkým v obilninách, zelenine a zemiakoch. Zahŕňa to účinné spôsoby informovania poľnohospodárov a prevádzkovateľov potravinárskych podnikov o známych metódach zmiernovania, ako aj účinné spôsoby propagovania týchto metód.
2. Členské štáty by mali v prípade potreby ďalších poznatkov na určenie primeraných metód zmiernovania (napr. pri určitej plodine alebo v určitej zemepisnej oblasti) zabezpečiť vykonanie preskúmania/výskumu s cieľom zistiť odpoveď na nezodpovedané otázky.
3. Členské štáty by mali zhromažďovať údaje o výskyte kadmia v potravinách a na ich základe pravidelne monitorovať pokrok dosiahnutý vykonávaním metód zmiernovania. Členské štáty by mali zaistiť, aby sa:
 1. analytické výsledky pravidelne poskytovali úradu EFSA na účely ich zaznamenania do databázy a
 2. predložila Európskej komisii v decembri 2015 správa o pokroku pri vykonávaní tohto odporúčania a následne konečná správa najneskôr vo februári 2018. V týchto správach by sa osobitná pozornosť mala venovať tým množstvám kadmia, ktoré sa blížia k maximálnym množstvám alebo ich presahujú.
4. Odber vzoriek a analýza by sa mali vykonávať v súlade s ustanoveniami nariadenia Komisie (ES) č. 333/2007 z 28. marca 2007, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a metódy analýzy na úradnú kontrolu hodnôt olova, kadmia, ortuti, anorganického cínu, 3-MCPD a benzo(a)pyrénu v potravinách ⁽²⁾.

V Bruseli 4. apríla 2014

Za Komisiu
Tonio BORG
člen Komisie

⁽¹⁾ Oznámenie Komisie o výsledkoch vyhodnotenia rizík a o stratégiách znižovania rizík pre tieto látky: kadmium a oxid kademnatý (Ú. v. EÚ C 149, 14.6.2008, s. 6).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2007, s. 29.